Lietas arhīva Nr. C-5513-19/7
ECLI:LV:RVPT:2019:1220.C30551319.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2019.gada 20.decembrī

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa

šādā sastāvā: tiesnese D.Bambere

ar sekretāri L.Ustinovu
2019.gada 21.novembrī
izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Abrenes ielā 8 civillietu SIA „GelvoraSergeļ" filiāle Latvijā prasībā pret /pers. A/ un /pers. B/ par parāda piedziņu, un

Aprakstošā daļa

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā saņemts prasības pieteikums pret /pers. A/ un /pers. B/ par parāda piedziņu, norādot, ka 2008. gada 25. aprīlī /pers. A/ un aizdevējs SIA "Inserviss Group" noslēdza aizdevuma līgumu Nr.08000087310. /pers. B/ 2008. gada 25. aprīlī noslēdza galvojuma līgumu Nr.8000087310, ar ko uzņēmās atbildēt par parāda samaksu kā pats parādnieks. Tādējādi aizdevuma līguma saistība ir pastiprināta ar ekspromisorisku galvojumu. Pamatojoties uz Civillikuma 1702. panta otro teikumu galvojuma līguma noteikumos pilnā apmērā, ietverot arī visus blakus prasījumus.

Tādējādi apstākļi, ka pastāv galvojuma līgums un aizdevuma līgums nav pienācīgi izpildīts, ir pamats galvinieka atbildībai, kā arī ir pamats prasītājam celt prasību pret abiem atbildētājiem vienlaicīgi.

Saskaņā ar 2011. gada 8. martā noslēgto Cesijas līgumu un 2011. gada 21. novembra grozījumiem pie noslēgtā Cesijas līguma, sākotnējais cedents savas prasījuma tiesības, kas izriet no Līguma, cedēja (nodeva) Kredit AB Marginalen. 2012. gada 23. aprīlī Kredit AB Marginalen tika pievienots Marginalen Bank Bankaktiebolag, uzņēmumam. Sākot ar 2012. gada 24. aprīli Marginalen Bank Bankaktiebolag bija atbildētāja kreditors. Saskaņā ar 2016. gada 19. decembrī noslēgto Cesijas līgumu starp Marginalen Bank Bankaktiebolag un SIA "Gelvora", prasītājs kļuva par atbildētāja jauno kreditoru, ar tiesībām pieprasīt no atbildētāja līgumā noteikto saistību izpildi pilnā apmērā ((tai skaitā, bet ne tikai tiesības atprasīt galveno parādu, procentus (tai skaitā nākotnes procentus), līgumsodu (tai skaitā nākotnes līgumsodu), parāda ārpustiesas atgūšanas izdevumus, tiesāšanās un sprieduma izpildes iedevumus (tai skaitā tos, kas var rasties nākotnē), kā arī tiesības uz jebkādiem ar prasījumiem saistītiem nodrošinājumiem — Cesijas līguma 2.1.punkts)).

Saskaņā ar līgumā pielīgto maksājumu kārtību, atbildētājam bija pienākums līdz 2013. gada 25. aprīlim veikt atlikušā aizdevuma galvenā parāda un procentu par aizdevuma lietošanu (jeb līgumisko procentu) samaksu, veicot regulārus ikmēneša maksājumus. Abildētājs savas saistības nav izpildījis pienācīgi, tādēļ 2013. gada 26. aprīlī ir iestājies atbildētāja nokavējums.

Prasītājs pieprasa no atbildētāja nesamaksāto galveno parādu 4024,58 EUR apmērā - atbildētāja sākotnējā aizdevuma summa 4396,67 EUR mīnus samaksātā galvenā parāda daļa 372,10 EUR plus parāda ārpustiesas atgūšanas izdevumi 0,00 EUR apmērā, ko prasītājs, kā atbildētāja kreditors un vienlaicīgi arī Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā licencēta parādu ārpustiesas atgūšanas pakalpojuma sniedzējs, ir aprēķinājis.

Prasītājs, piemērojot pielīgto līgumisko procentu likmi 2,08% mēnesī no neatmaksātā galvenā parāda, aprēķina un no atbildētāja pieprasa nesamaksātos līgumiskos procentus 4024,58 EUR apmērā.

Atbildētāja nokavējuma sekas, pamatojoties uz Līguma noteikumiem, paredz prasītājam tiesības pieprasīt no atbildētāja līgumsodu 0,5% apmērā no neapmaksātās summas par katru nokavēto maksājuma dienu. Prasītājs, saskaņā ar labas ticības, samērīguma un labas ticības principiem aprobežo līgumsoda pieaugumu 10% apmērā no nesamaksātā galvenā parāda summas, kas sastāda 402,46 EUR apmērā.

Prasītājs norāda, ka saistības nav noilgušas un ir spēkā esošas. Noilgums cita starpā ir pārtraukts ar prasītāja atgādinājumiem, paziņojumiem par cesiju un vēršanos tiesā ar pieteikumu par saistības piespiedu brīdinājuma kārtībā.

Prasītājs uzskata, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 195. pantam apmierināms arī lūgums apstiprināt tiesības saņemt likumiskos 6% gadā no neapmaksātās parāda summas līdz sprieduma izpildei.

Prasītājs pamatojoties uz Civillikuma 1., 1469., 1472., 1511., 1548., 1579., 1587., 1651., 1652. , 1716., 1717., 1720., 1753., 1756., 1759., 1765., 1770., 1773. 1775., 1779., 1793., 1801., 1828., 1838., 1934., 2021. pantiem, lūdz tiesu piedzīt no atbildētājiem par labu prasītājam galveno parādu 4024,58 EUR apmērā, līgumiskos procentus 4024,58 EUR apmērā; līgumsodu 402,46 EUR apmērā; tiesas izdevumus:

Noteikt tiesības saņemt likumiskos 6% gadā līdz sprieduma izpildei.

Prasītāja pilnvarotais pārstāvis uz tiesas sēdi nav ieradies. Iesniegts iesniegums, kurā lūdz prasību skatīt bez pārstāvja klātbūtnes, norāda, ka prasību uztur.

Atbildētāji uz tiesas sēdi nav ieradušies, par tiesas sēdes vietu un laiku informēti likumā noteiktā kārtībā.

Pie šādiem apstākļiem tiesa uzskata, ka iespējams lietu skatīt bez pušu klātbūtnes.

Motīvu daļa

Tiesa, pārbaudījusi lietas materiālus, atzīst, ka prasība ir nepamatota un noraidāma.

Civilprocesa likuma 93. panta pirmajā daļā noteikts, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījums vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

No lietas materiāliem redzams un par to strīda nav, ka 2008. gada 25. aprīlī /pers. A/ un aizdevējs SIA "Inserviss Group" noslēdza Aizdevuma līgumu Nr. 08000087310,saskaņā ar kuru /pers. A/ tika izsniegts aizdevums 3090,00 Ls apmērā, ar atmaksas termiņu 60 mēneši.

Savukārt /pers. B/ 2008. gada 25. aprīlī noslēdza galvojuma līgumu Nr. 8000087310, ar ko uzņēmās atbildēt par parāda samaksu kā pats parādnieks.

Saskaņā ar 2011. gada 8. martā noslēgto Cesijas līgumu un 2011. gada 21. novembra grozījumiem pie noslēgtā Cesijas līguma, sākotnējais SIA "Inserviss group" savas prasījuma tiesības, kas izriet no līguma, cedēja Kredit AB Marginalen.

2012. gada 23. aprīlī Kredit AB Marginalen tika pievienots Marginalen Bank Bankaktiebolag, uzņēmumam.

Saskaņā ar 2016. gada 19. decembrī noslēgto Cesijas līgumu starp Marginalen Bank Bankaktiep un SIA "Gelvora", saskaņā ar kura cedents cedē cesionāram un cesionārs pieņem prasījumus, kas radušies cedenta veiktās komercdarbības rezultātā.

No minētā Cesijas līguma izriet, ka cedents nodod cesionāram prasījumus kopā ar visām pie tiem piederīgām un cesijas brīdī pastāvošām tiesībām, tai skaitā, bet ne tikai ķīlas tiesības, tiesības pieprasīt līgumsodu un/vai nokavējuma procentus, parādu piedziņas izdevumus, tiesāšanās un sprieduma izpildes izdevumus, kā arī citus izdevumus, kas saistīti ar parāda summu atgūšanu.

Civillikuma 1587. pants paredz, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1402. pantu saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma. Civillikuma 1512. pants noteic, ka pie katra saistību līguma būtības pieder vienas puses apsolījums un tā pieņemšana no otras puses (vienpusējs līgums), vai savstarpējs apsolījums un tā pieņemšana no abām pusēm (divpusējs vai vairākpusējs līgums).

Tiesai nav pamata apšaubīt, ka atbildētāji savas saistības attiecībā pret prasītāju nav izpildījuši un parāds nav atdots.

Civillikuma 1893. pants noteic, ka saistību tiesības izbeidzas, ja tiesīgā persona tās pienācīgi neizlieto likumā noteiktajā noilguma termiņā.

Tiesību doktrīnā atzīts, ka noilguma institūts civiltiesībās ir veidots ar mērķi novērst ilgstošu nenoteiktību mantiskajās attiecībās, radīt skaidrību par tiesībām un pienākumiem, kas varētu būt par strīda priekšmetu, bet ieinteresētā persona ilgstoši nav centusies panākt savu tiesību atzīšanu vai realizēšanu. [..] saistību tiesība izbeidzas, ja tiesīgā persona to neizlieto likumā noteiktā termiņā, ko sauc par noilguma termiņu" (sk. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Rīga: Mans īpašums, 2000, 357.lpp.).

Civillikuma 1910. pants noteic, ka ar noilguma termiņa notecējumu izbeidzas nevien prasības tiesība, bet arī pati saistību tiesība.

Komentējot minēto normu, tiesību literatūrā atzīts, ka ar šo Civillikuma 1910. pantā doto formulējumu ir uzsvērts, ka noilgums ne tikai izslēdz iespēju saņemt tiesas aizsardzību, bet rada saistības izbeigšanos vispār. Nevienam nav pienākums izpildīt saistību pat tad, ja ir neapšaubāmi pierādījumi par tās rašanos, apmēru, izpildes veidu, jo kreditors nav rīkojies likumā noteiktajā termiņā (Torgāns K. Saistību tiesības. Mācību grāmata. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2014, 253.lpp.).

Līdz ar to, noilguma iestāšanās uzskatāma par patstāvīgu pamatu prasības noraidīšanai. Tādējādi gadījumos, kad atbildētājs atsaucas uz noilgumu, tiesai ir pienākums primāri izvērtēt šo iebildumu (ierunas) pamatotību. Respektīvi, prasība pēc būtības jāizskata tikai tad, ja prasītājs, iesniedzot attiecīgus pierādījumus, ir spējis pārliecināt tiesu par to, ka prasība par saistības izpildi celta likumā noteiktā noilguma termiņa ietvaros (noilguma iesākuma aprēķināšana) vai arī pastāvējuši tādi apstākļi, kas pārtrauc noilgumu. Pretējā gadījumā saistība noilguma dēļ zaudē spēku uz likuma pamata, un tālab noilgusi prasība nevar tikt apmierināta (sk. Senāta Civillietu departamenta 2018. gada 10. decembra spriedums lietā Nr. SKC-323/2018).

Saskaņā ar Komerclikuma 388. un 389. panta nosacījumiem komercdarījumi ir komersanta tiesiski darījumi, kas saistīti ar komercdarbību. Ja darījums ir komercdarījums tikai vienam no darījuma dalībniekiem, šā likuma noteikumi par komercdarījumiem ir vienlīdz piemērojami arī pārējiem darījuma dalībniekiem, ciktāl normatīvajos aktos patērētāju tiesību aizsardzības jomā vai citos likumos nav noteikts citādi.

Lietā nav strīda, ka starp pusēm pastāvošās tiesiskās attiecības, kas izriet no 2008. gada 25. aprīlī starp /pers. A/ un aizdevēju AS „Inserviss Group" noslēgtā aizdevuma līguma ir komercdarījums Komerclikuma 388. panta izpratnē. Ievērojot minēto, prasītājas prasījums pret atbildētāju ir pakļauts Komerclikuma 406. panta tvērumam.

Saskaņā ar Komerclikuma 406. pantu no komercdarījuma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā, ja likumā nav noteikts cits noilguma termiņš.

Saskaņā ar Civillikuma 1896. pantu noilgums sāk tecēt ar to dienu, kurā prasījums ir tā nodibināts, ka pret parādnieku, kas nav izpildījis savu pienākumu, nekavējoties var celt prasību, kaut arī tomēr vēl nebūtu ne parādnieks liedzies izpildīt, ne arī kreditors viņam to atgādinājis.

Saskaņā ar to noilguma tecējuma iesākumam vajadzīgs: nosacītiem prasījumiem - lai nosacījums jau būtu noskaidrojies, bet terminētiem prasījumiem - lai termiņš jau būtu notecējis.

No 2008. gada 25. aprīļa līguma Nr. 08000087310, maksājumu kārtības redzams, ka kredīta atmaksas gala termiņš ir noteikts 2013. gada 25. marts. Lietā nav gūti pierādījumi, ka līgums būtu izbeigts pirms termiņa, proti, aizdevējam vienpusēji atkāpjoties un pieprasot visa parāda atmaksu. Tādējādi tiesa atzīt, ka prasības tiesības noilgums iestājies 2016. gada 25. martā. Savukārt no lietas materiāliem redzams, ka prasītājs prasību tiesā cēlis tikai 2019. gada 1. aprīlī.

Saskaņā ar Civillikuma 1902. pantu tiesības izlietošana, ceļot prasību tiesā vai griežoties pie šķīrējtiesas, pārtrauc noilgumu, pie kam jau notecējušais laiks vairs nav ieskaitāms un sāk tecēt jauns noilguma termiņš. Savukārt šā likuma 1905. pants noteic, ka atgādinājums parādniekam pārtrauc noilgumu.

Kā atzīts tiesību doktrīnā, skaidrojot Civillikuma 1902. pantā definētā jēdziena "noilguma pārtraukums" būtību, noilguma pārtraukums [...] nozīmē to, ka ar pārtraukuma brīdi sāk tecēt jauns noilguma termiņš. Noilguma pārtraukuma sekas attiecas arī uz citiem Civillikuma 1905. un 1906. pantā norādītajiem gadījumiem (sk. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Rīga: Mans Īpašums, 1998, 362.lpp).

No lietas materiāliem redzams, ka 2018. gada 25. oktobrī, 2018. gada 29. oktobrī prasītājs ir sagatavojis vēstules ar brīdinājumiem un paziņojumiem par prasījumu, kas izriet no Aizdevuma līguma, nodošanu atbildētājiem, un konkrēti /pers. B/ uz adresi /adrese A/ Rīga, /pers. A/ uz adresi /adrese B/.

Kā pierādījumi ir iesniegti AS „Fitek" vēstules.

Tiesa atzīst, ka minētās AS „Fitek" vēstules nav vērtējamas kā pierādījums paziņojumu nosūtīšanai atbildētājām, jo minētais dokuments nepierāda paziņojumu izsniegšanu atbildētājam, kā arī nepierāda paziņojumu nosūtīšanu ar pasta komersantu starpniecību. Minētās vēstules tiesas ieskatā saturiski faktiski ir tikai trešās personas vienpusēji sagatavoti apliecinājumi, ka tikušas sagatavotas vēstules un nodotas nosūtīšanai pasta komersantam VAS „Latvijas pasts".

Lietā nav strīda, ka apstiprinājumu par paziņojuma saņemšanu prasītājs no atbildētājiem nav saņēmis.

Kreditora atgādinājumam, lai tas būtu ielasāms Civillikuma 1905. pantā, ir jābūt paziņotam individuāli un personiski parādniekam, un tajā jābūt nepārprotami paustai kreditora gribai prasīt konkrētas saistības izpildi. Lai noilgums būtu atzīstams par pārtrauktu, ir jāpierāda brīdinājuma izsniegšanas

fakts (sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2017. gada 4. jūlija spriedums lietā SKC-248/2017; Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2017. gada 16. oktobra spriedums lietā SKC-369/2017).

Tādējādi tiesa secina, ka prasītāja nav iesniegusi tiesā pierādījumus par Komerclikuma 406. pantā noteiktā prasības celšanas noilguma apturēšanai vai pārtraukšanai. Tiesa atzīst, ka Komerclikuma 406. pantā noteiktais prasības celšanas noilgums nav apturēts vai pārtraukts.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka prasītāja prasījumi pret atbildētājiem ir noilguši, kas ir patstāvīgs pamats prasības noraidīšanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un vadoties no Civilprocesa likuma 8., 93., 97., 193. pantu, tiesa

nosprieda

noraidīt pilnīgi SIA „GelvoraSergeļ" filiāle Latvijā, reģistrācijas Nr. 40103837691, prasībā pret /pers. A/, personas kods /personas kods/ un /pers. B/, personas kods /personas kods/, par parāda piedziņu.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Spriedums sastādīts un pieejams tiesas kancelejā 2019. gada 20. decembrī.

Tiesnese D. Bambere